

?«Un llegat de virus ens defineix com a espècie»

Albert Altés, guanyador del Premi d'Assaig Ricard Torrents Bertrana, reivindica el paper positiu dels virus en l'evolució humana

Albert Altés acaba de guanyar el primer Premi d'Assaig Ricard Torrents Bertrana amb l'obra «Va de virus». | UVic-UCC

El cap d'Hematologia i Hemoteràpia d'Althaia, **Albert Altés acaba de guanyar el primer Premi d'Assaig Ricard Torrents Bertrana** (<https://www.naciodigital.cat/osona/noticia/66114/albert-altés-guanya-primer-premi-assaig-ricard-torrents-bertrana-amb-va-virus>), amb l'obra *Va de virus*. El guardó ha estat convocat per la UVic (<https://www.uvic.cat>) i Eumo Editorial (<http://eumoeditorial.com>). Tot i que el llibre no sortirà fins a la tardor, **Osona.com** (l'edició ononenca de NacióDigital) ha pogut conversar amb l'autor sobre els virus i el paper que han jugat al llarg de la història, des de motors de l'evolució, fins a generadors de nous gens o de diversitat.

"És com un **llibre de viatges**. Cada capítol té a veure amb un virus diferent i el seu paper positiu, ja sigui en la nostra vida evolutiva o en eines tecnològiques", explica. Tot plegat acompanyat d'una reflexió i amb la ciència com a teló de fons.

Altés és **doctor en Medicina** per la Universitat Autònoma de Barcelona, **hematòleg** i cap de servei d'Hematologia i Hemoteràpia de la **Fundació Althaia**. Aquest és el seu primer assaig divulgatiu i el va escriure en els mesos àlgids de la pandèmia de la Covid-19.

[noticiadiari]1/66114[/noticiadiari]

[h3]"Som virus"/[h3]

El guanyador del premi declara que "una part molt destacada del genoma humà és víric", és a dir,

"trossos de virus que s'han enganxat dins **el nostre ADN**, que es va copiant generació rere generació". Per tant, "en gran part som virus".

"El que ens defineix com a espècie és **un llegat de virus** que s'ha anat integrant al nostre genoma", afegeix, mentre remarca que "moltes característiques de l'espècie humana són robades dels virus". Aquesta integració suposa, a més d'aconseguir la immunitat, un bon grapat de beneficis. Durant l'entrevista, Altés comenta alguns d'aquests exemples.

[h3]De la funció de la placenta a virus que maten bacteris[/h3]

Un dels més destacats és la funció de **la placenta en els mamífers**. "Pot fer la seva funció per un teixit molt especial -sincici trofoblast-, que està format gràcies a un gen víric", explica. Si no fos per aquest gen, "els mamífers no existiríem perquè no podríem criar d'aquesta manera".

D'altra banda, també subratlla que **els virus bacteriòfags** tindran un paper rellevant en el futur. Serviran com a cura de malalties en substitució dels antibiòtics convencionals. "D'aquí a uns quants anys no tindrem antibiòtics i una via interessant són aquests bacteriòfags, cadascun dels quals ataca un bacteri en concret". En aquest sentit, afegeix que poden salvar vides humanes o fins i tot tractar aigües residuals.

Albert Altés és doctor en Medicina i és cap de servei d'Hematologia i Hemoteràpia de la Fundació Althaia. Foto: UVic-UCC

[h3]Gens saltadors i la importància de la variabilitat[/h3]

Un dels altres mecanismes que hem incorporat dels virus que posa com a exemple el doctor són els **gens saltadors**. "Són molt importants perquè donen variabilitat", fet molt destacat en el desenvolupament embrionari. De fet, la **variabilitat** juga un paper essencial per la pervivència d'una espècie. Si té variabilitat, té més opcions de supervivència. En canvi, si tots els elements d'una espècie fossin iguals, "qualsevol virus podria matar-los de cop". "Els humans tenim molta variabilitat gràcies a molts sistemes, alguns dels quals els hem robat dels virus", apunta.

En aquesta línia, explica que hi ha hagut persones al llarg de la història que "no semblen humanes". Això es deu al fet que "a banda de tots els sistemes per tenir variabilitat, del més llest al més ximple, del més alt al més baix, hi ha configuracions complexes que poden donar un últim toc excepcional", conclou.

[h3]El malnom dels virus[/h3]

Tot i aquests beneficis, Altés remarca que **la connotació dels virus és negativa**. "Coneixem la seva història a través de les epidèmies", diu, mentre afegeix que és conegut com un agent negatiu perquè ha matat a molta gent. Per tant, "el coneixement està esbiaixat".

El doctor remarca que se'ls coneix per la seva mortaldat i capacitat proliferativa, però "des d'un punt de vista de l'espècie no sol ser important perquè l'espècie té variabilitat". I més enllà de l'espècie humana, "els virus tenen la mateixa importància en **plantes, animals i fins i tot oceans**".

[h3]El coronavirus i la reivindicació de la ciència[/h3]

"Del coronavirus és impossible saber què en quedarà a hores d'ara", explica Altés. Suposa que, com d'altres **retrovirus**, hi haurà alguna integració, però en aquests moments és impossible de saber. Han de passar moltes generacions.

Altés comenta que l'obra és **un homenatge a la ciència**. "Cal reivindicar-la molt", diu, remarcant que actualment "el pensament no científica impera en la societat i fa que la gent s'equivoqui". I posa d'exemple "el mal" que ha fet "el pensament pseudocientífic" en plena pandèmia. "Cal reivindicar-la més perquè al final és qui ens ha tret les castanyes del foc", conclou.